

REFERAT Psykiatri- og Socialudvalget 2022-2025 d. 30-09-2025

Mødedato Tirsdag d. 30. september 2025 kl. 13:00

Mødested Mødelokale K, Regionshuset

Indholdsfortegnelse

Deltagere.....	3
Orientering: Status på etablering af Ungehemmet Bifrost.....	4
Orientering: Opfølgning på aktivitet i Børne- og Ungdomspsykiatrien.....	5
Orientering: Det familiestøttende tilbud i Psykiatrien.....	6
Orientering: Håndtering af fællesregionalt stop for brug af langtidsvikarer i psykiatrien.....	8
Orientering: Status på implementering af dobbeltdiagnosetilbud.....	10
Orientering.....	12
Eventuelt.....	13
Underskrift af mødeprotokol.....	14

Punkt 1: Deltagere

1-01-81-7-24

Sagsfremstilling

Vibeke Gamst (formand)
Malene Busk (næstformand)
Ali Hassan
Erik Holm
Peter Østergaard Larsen
Ib Madsen
Kim Frost
Kirsten Morild Andersen
Malou Skeel

Administrative deltagere

Regionsdirektør, Jakob Krogh
Hospitalsdirektør, Lars Dahl Pedersen
Lægefaglig direktør, Tina Gram Larsen
Vicedirektør Peter Larsen
Kontorchef, Søren Riemann
Socialdirektør Dorte Juul Hansen
Sekretariatschef, Jørgen Krogh
Specialkonsulent, Patrick Nexø Routhe (udvalgssekretær)

Ad Hoc deltagere

Områdechef Carsten Kaalbye
Daglig leder Jan Sandberg
Sociolog Maja Abrahams
Ledende overlæge Tomasz Piotr Figiel

Beslutning

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 2: Orientering: Status på etablering af Ungehemmet Bifrost

1-30-73-26-24

Resumé

Ungehemmet Bifrost forventes at have opstart 1. september 2026. På dagens møde gives et mundtlig oplæg med fokus på arbejdet med de relevante samarbejdsparter samt arbejdet med at sikre tilbuddets faglige fundament.

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget tager orienteringen til efterretning.

Områdechef Carsten Kaalbye deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og Socialudvalget er løbende orienteret om anlægsarbejdet af Ungehemmet Bifrost, som etableres på Brandevej 1 i Aalborg Øst. I maj fik Regionen byggetilladelse, hvorefter den valgte totalentreprenør, Magnus Thomsens EFTF har igangsat byggeriet.

På dagens møde gives der en status på flere af de centrale temaer i etableringen af Bifrost, som ikke knytter sig til anlægsarbejdet. Områdechef for Området for Socialpsykiatri vil give et mundtlig oplæg med følgende nedslag:

- Samarbejde med Aalborg Kommune om undervisning af unge på Bifrost i den undervisningspligtige alder.
- Samarbejde med Psykiatrien.
- Samarbejde med de nordjyske kommuner.
- Tilbuddets faglige fundament.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og Socialudvalget tog orienteringen til efterretning.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 3: Orientering: Opfølgning på aktivitet i Børne- og Ungdomspsykiatrien

1-31-106-27-24

Resumé

Psykiatri- og Socialudvalget følger udviklingen i aktivitet i Børne- og Ungdomspsykiatrien. Udvalget forelægges status på månedsbasis.

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og Socialudvalget præsenteres for den faste datapakke med udgangspunkt i udvalgets konkrete ønsker til opfølgning.

Datapakken består af:

- Status for data vedr. udrednings- og behandlingsret (UBR)
- Aktivitet i børne- og ungdomspsykiatrien (mål for aktivitet og udvikling i aktivitet)
- Udviklingen i antallet af personale (mål for kapacitetsopbygning)
- Ventelisten (hvor mange venter)
- De historiske samt aktuelle ventetider (hvor lang tid venter visiterede henviste)
- Antal omvisninger til private leverandører.

Psykiatri- og Socialudvalget præsenteres i forlængelse af ovenstående for følgende på mødet:

- TaskForce afrapportering
- Prognose for udvikling i ventelisten.

Efter ønske fra udvalget vedlægges som supplerende en oversigt over åbningstider i ambulatorier i B&U.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og Socialudvalget tog orienteringen til efterretning.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Datapakke B&U - POS 30. september 2025

Task Force afrapportering B&U 2025

Åbningstider i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling

Punkt 4: Orientering: Det familiestøttende tilbud i Psykiatrien

1-31-106-27-24

Resumé

På baggrund af ønske fra Psykiatri- og Socialudvalget den 6. maj orienteres udvalget på nærværende møde om Det familiestøttende tilbud i Center for Pårørende herunder indhold i tilbuddet og konkrete erfaringer fra de første samtaler.

Leder af Center for Pårørende Jan Sandberg og samtalemedarbejder Maja Abrahams deltager under behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Det familiestøttende tilbud er forankret i Center for Pårørende.

Tilbuddet henvender sig til familier med børn og unge i alderen 5–17 år, der er henvist til Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling i Region Nordjylland med henblik på udredning for opmærksomheds- eller autismespektrumforstyrrelser. Tilbuddet er for familier, som har udsigt til en længerevarende ventetid.

Formål

Formålet med de familiestøttende samtaler er ikke udredning eller behandling, men at skabe støtte, forståelse og nye handlemuligheder i den ofte belastende ventetid herunder:

- Øge familiens samlede trivsel
- Styrke familiens ressourcer og håndteringsstrategier, både før og efter en eventuel diagnose
- Give familien en aktiv rolle og mulighed for at blive set og hørt tidligt i forløbet

Ramme og indhold for tilbuddet

Forløbene varer seks til otte uger og består af tre samtaler med hele familien og eventuelle støttepersoner. Fokus er ikke på diagnose eller behandling, men på relationer, dynamikker og de udfordringer, familien møder i ventetiden. Temaer kan være:

- Ventetidens psykiske og praktiske belastninger
- Forventninger til udredningen
- Diagnosens betydning for barnet og familien

Samtalerne bygger på et helheds- og familieorienteret perspektiv, hvor barnets udfordringer ses i sammenhæng med familiens samlede situation. Der lægges vægt på at synliggøre små succeser i hverdagen og fremhæve familiens egne ressourcer.

Tilgang under samtalerne

I samtalerne er der fokus på hele familien herunder fokus på bevægelse, udvikling og ressourcer i ventetiden. I familierne kan det være alle de små ting, der er med til at gøre den store forskel.

Familierne lever i et krydspres mellem symptomer på psykisk mistrivsel og hverdagsliv. Ventetiden mod en udredning kan skabe en uvished og usikkerhed hos familien. De familiestøttende samtaler kan være med til at adressere denne uvished og usikkerhed, ligesom de kan være med til at skabe støtte og håb i ventetiden.

I de familiestøttende samtaler er fokus på familiens livssituation frem for behandlingen og diagnose. På tilstanden, konteksten og livssituationen omkring familien og barnet, der har ledt hen til en udredning.

Fokus er på familiens funktionsniveau, dynamikker, roller og mønstre. Familien anses som et system, hvor fokus er mere end blot på barnets adfærd og symptomer. Formålet er at forstå barnets adfærd og symptomer på nye måder og ind i

familien som en helhed.

Status

Medio september 2025 er i alt 17 familier opstartet i et familiestøttende samtaleforløb. I den indledende fase har tilslutningen til tilbuddet vist sig at være lavere end forventet. Ved efterfølgende telefonisk opfølgning på de skriftlige invitationer til deltagelse er det imidlertid lykkedes at sikre øget tilslutning.

Center for Pårørende er fortsat i løbende kontakt med familier i målgruppen med henblik på at rekruttere flere familier til tilbuddet. Der ses desuden en tendens til, at familier selv er begyndt at henvende sig i takt med, at tilbuddet bliver mere alment kendt blandt både familier og fagprofessionelle i sundheds-, social- og skolesektoren.

Kapaciteten for tilbuddet er for nuværende estimeret til 136 forløb årligt. Ved opstart af tilbuddet kan 18 familier tilbydes samtaletider indenfor de første fire uger. Herefter vil der være kapacitet til løbende at optage 12 familier om måneden.

De familiestøttende samtaler betragtes som et pilotprojekt. Tilbuddet monitoreres løbende. Derudover igangsættes en større evaluering af tilbuddet efter et års tid fra opstarten af samtalerne.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og Socialudvalget tog orienteringen til efterretning.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Det familiestøttende tilbud (01.07.2025)

Punkt 5: Orientering: Håndtering af fællesregionalt stop for brug af langtidsvikarer i psykiatrien

1-23-4-72-3-25

Resumé

Psykiatri- og Socialudvalget er løbende blevet orienteret om det arbejde, der har pågået i Psykiatrierne og i regi af Danske Regioner vedrørende et stop for anvendelse af læger i langtidsvikariater i voksen og børne- og ungdomspsykiatrien. Der er blandt andet tidligere givet orientering om antal af langtidslægevikarer samt konsekvenser af et stop for anvendelse af langtidslægevikarer i Psykiatrien.

Psykiatri- og Socialudvalget orienteres om antal af langtidslægevikarer og faste læger i Psykiatrien i en skematisk oversigt samt en ny beskrivelse af konsekvenser af et stop for anvendelse af langtidslægevikarer.

Sagsfremstilling

Rekruttering og tilknytning

Det gør sig i alle regioner gældende, at rekruttering og tilknytning af speciallæger i psykiatri er en udfordring, som yderligere vanskeliggøres i udvalgte regioner af geografiske forhold. I Psykiatrien i Region Nordjylland er det vanskeligt at rekruttere og tilknytte faste speciallæger, og der har i flere år været iværksat forskellige initiativer for at dæmme op for problemstillingen.

Grundet rekrutteringsudfordringerne har det været nødvendigt at anvende langtidslægevikarer i et større omfang for at kunne opretholde driften og sikre lægebemanding. Der anvendes alene langtidslægevikarer i voksenpsykiatrien i Region Nordjylland.

Det nuværende antal langtidslægevikarer og fastansatte læger fordelt på Psykiatriens voksenpsykiatriske afdelinger fremgår af nedenstående:

Almenpsykiatrisk Afdeling, Syd	Sengeafsnit - antal lægevikarer	Ambulatorie - antal lægevikarer	Delt sengeafsnit/ambulatorium - antal lægevikarer	Faste speciallæger pr. august 2025
Brandevej	0	3	0	5*
Mølleparkevej	3	1	0	14**

*Heraf har én speciallæge opsagt sin stilling, en anden er langtidssygemeldt og en tredje arbejder deltid, så reelt er der pt. to fuldtidsspeciallæger

**Flere af lægerne er på nedsat tid

Almenpsykiatrisk Afdeling, Nord	Sengeafsnit - antal lægevikarer	Ambulatorie - antal lægevikarer	Delt sengeafsnit/ambulatorium - antal lægevikarer	Faste speciallæger pr. august 2025
Thisted	0	0	4	1
Frederikshavn	4*	1	0	2
Brønderslev	2	2	0	9**

* 1 vikarlæge stopper i december og en anden i februar 2026. De to faste læger er begge på nedsat tid.

** én af disse går på pension til oktober+1 er i fleksjob på 12 timer

Ældrepsykiatrisk Afdeling	Sengeafsnit - antal lægevikarer	Ambulatorie - antal lægevikarer	Delt sengeafsnit/ambulatorium - antal lægevikarer	Faste speciallæger pr. august 2025
Brønderslev	0	0	1	6

Konsekvenser af et stop for langtidslægevikarer i Psykiatrien

Som Psykiatrien tidligere har redegjort for, er det ikke uden konsekvenser for driften, når der, som lægesituationen ser ud for nuværende, indføres et stop for anvendelse af langtidslægevikarer. Her vil særligt Psykiatriens almenpsykiatriske afdeling, Nord blive ramt. Som det fremgår af figur 1, er der i Thisted én fastansat speciallæge og fire lægevikarer. Her er det nødvendigt at finde løsninger, når et stop for langtidslægevikarer indføres og eksisterende kontrakter udfases. Tilsvarende problematikker gør sig gældende i Frederikshavn, hvor der pt. er ansat 5 lægevikarer og to faste speciallæger på nedsat tid.

Almenpsykiatrisk Afdeling, Syd har flere faste speciallæger end Almenpsykiatrisk Afdeling, Nord, men flere af disse er på deltid og flere har ligeledes en alder, hvor de kan vælge at gå på pension, så også her skal der arbejdes på løsninger for at sikre, at driften ikke påvirkes af et stop for langtidslægevikarer.

Forebyggende initiativer

Psykiatrien har nu cirka 1,5 år til at iværksætte initiativer og løsninger, der kan dæmme op for et stop for anvendelse af langtidslægevikarer. Der er i Psykiatrien nedsat en arbejdsgruppe bestående af den lægefaglige direktør og cheflægerne i voksenpsykiatrien med understøttelse af HR i Psykiatrien. Arbejdsgruppen har til formål at udarbejde strategier og indsatser til at sikre rekruttering af flere speciallæger og dermed dæmme op for de driftsmæssige konsekvenser ved et stop for lægevikarer. Rekrutteringssituationen generelt for speciallæger i psykiatri er imidlertid vanskelig, hvorfor der ikke er nemme løsninger på dette.

Indstilling

Det indstilles, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og Socialudvalget tog orienteringen til efterretning.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 6: Orientering: Status på implementering af dobbeltdiagnosetilbud

1-40-72-3204-24

Resumé

Regeringen, Danske Regioner og Kommunernes Landsforening indgik – som led i økonomiaftale 2024 – aftale om rammerne for etablering af et nyt, integreret dobbeltdiagnosetilbud i regionerne til mennesker med psykisk lidelse og samtidig rusmiddelproblematik (dobeltdiagnose) med en trinvis indfasning fra 1. september 2024 til fuld indfasning i 2027.

På mødet giver lægefaglig direktør, Tina Gram Larsen, og ledende overlæge, Tomasz Figiel, en kort overordnet status på implementering, herunder særligt fase 2 samt præsenterer det kliniske indhold i den integrerede dobbeltdiagnosebehandling.

Sagsfremstilling

Regeringen, Danske Regioner og Kommunernes Landsforening indgik – som led i økonomiaftale 2024 – aftale om rammerne for etablering af et nyt, integreret dobbeltdiagnosetilbud i regionerne til mennesker med psykisk lidelse og samtidig rusmiddelproblematik (dobeltdiagnose). Hvor regionerne allerede i dag har ansvaret for rusmiddelbehandlingen af patienter indlagt i Psykiatrien, betyder aftalen, at ansvaret for rusmiddelbehandling af patienter i ambulat psykiatrisk behandling tilgår regionerne for patienter, som er i målgruppe for det integrerede tilbud.

Som led i aftalen er der besluttet følgende indfasning:

Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3
Aktuelt kontakt til regional psykiatri med samtidig rusmiddeldiagnose Har <i>IKKE</i> et samtidigt forløb i kommunal rusmiddelbehandling	Aktuelt kontakt til kommunal rusmiddelbehandling Kontakt til regional psykiatri inden for seneste år	Aktuel kontakt til kommunal rusmiddelbehandling, men som ikke aktuelt er i psykiatrisk behandling.
Træder i kraft 1. september 2024	Træder i kraft 1. juli 2025	Træder i kraft 1. juli 2026

Som følger af ovenstående påbegyndte Psykiatrien i Region Nordjylland – som i resten af landet – pr. 1. september 2024 indfasningen af gruppe 1. Gruppe 1 omfatter patienter, som i dag er i psykiatrisk behandling i hospitalspsykiatrien, er registreret med en misbrugsdiagnose uden et samtidigt forløb i den kommunale rusmiddelbehandling og som er i målgruppe for tilbuddet.

Pr. 1. juli 2025 begynder indfasningen af gruppe 2, hvor den regionale psykiatri gradvist overtager ansvaret for patienter, som er i kommunal rusmiddelbehandling og er i målgruppe for integreret dobbeltdiagnosebehandling. Det omfatter både patienter i aktuel psykiatrisk behandling i hospitalspsykiatrien samt patienter, som har haft kontakt til den regionale psykiatri inden for det seneste år.

Pr. 1. juli 2026 indfases patienter, som er ukendte i hospitalspsykiatrien eller har haft kontakt til Psykiatrien for mere end 1 år siden, men er i målgruppe for integreret dobbeltdiagnosebehandling.

Antallet af patienter, som er vurderet i målgruppe for integreret dobbeltdiagnosebehandling og har givet samtykke, er 137 patienter pr. 11. september 2025.

Derudover estimeres det, at der er et stort antal patienter, som vurderes i målgruppe, men ikke har givet samtykke til behandling. Arbejdet med disse patienter vil typisk bestå af en motivationsfremmende indsats og skadesreduktion.

Der pågår et løbende arbejde internt i Psykiatrien mhp. at opspore patienter og udvikle behandlingstilbuddet bl.a. ved kompetenceudvikling af personale, implementering af nye arbejdsgange, etablering af ekspertfunktion, mv.

Derudover pågår der ligeledes nationale arbejdsplaner, som implementeres i Region Nordjylland løbende. Det gælder bl.a. udarbejdelse af kliniske retningslinjer, registrering, mv.

Vedlagte notat beskriver centrale vilkår, faglige rammer og overordnet proces ifm. etablering af integreret dobbeltdiagnosetilbud i Psykiatrien i Region Nordjylland.

Indfasning af gruppe 2: Status for det tværsektorielle samarbejde

Med formål om at drøfte, planlægge og koordinere nye samarbejdsflader i lyset af beslutning om integreret dobbeltdiagnosebehandling i den regionale psykiatri er der nedsat en tværsektoriel arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra somatikken, Nord-KAP, de nordjyske kommuner og Psykiatrien.

Arbejdsgruppen har i foråret 2025 haft fokus på en række forskellige arbejdsplaner, herunder særligt planlægning og koordinering af gradvis indfasning af gruppe 2 fra 1. juli 2025. Som led i forberedelserne er der udarbejdet en tværsektoriel arbejdsplan for hvordan kommuner og Psykiatrien i et tæt samarbejde planlægger *hvilke* patienter er omfattet af gruppe 2 og *hvornår* de skal overgå til det integrerede dobbeltdiagnosetilbud.

På trods af svære vilkår bl.a. ift. økonomi og uklarhed ift. målgruppe er der fortsat et stærkt tværsektorielt samarbejde i arbejdsgruppen.

Den integrerede dobbeltdiagnosebehandling i Region Nordjylland

Den integrerede dobbeltdiagnosebehandling i Region Nordjylland tager afsæt i den nationale patientforløbsbeskrivelse for integrerede patientforløb for dobbeltdiagnosepatienter såvel ambulant som under indlæggelse.

Udredning og behandling af patienter i integreret dobbeltdiagnosetilbud i Psykiatrien i Region Nordjylland tager udgangspunkt i den nuværende organisering. Således varetages indsatsen i eksisterende ambulatorier og afsnit, der hvor patienten i dag modtager udredning og behandling for sin psykiatriske lidelse.

Det sikrer blandt andet at:

- Udredning og behandling af patienter med psykisk lidelse og samtidig rusmiddelproblematik bliver en mere integreret del af Psykiatriens virke, herunder at flere behandlere kan arbejde med rusmiddelproblematikken.
- Patienter undgår at opleve skift i forbindelse med overgange til og fra integreret behandling, idet patienten ikke flyttes mellem enheder.
- Specialisering i forhold til den psykiatriske behandling bevares.

På mødet præsenterer ledende overlæge i Retspsykiatrisk Afdeling, Tomasz Figiel, det kliniske arbejde i den integrerede dobbeltdiagnosebehandling.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og Socialudvalget tog orienteringen til efterretning.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Notat

Punkt 7: Orientering

1-01-81-7-24

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Ingen bemærkninger.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 8: Eventuelt

1-01-81-7-24

Beslutning

Ingen bemærkninger.

Kim Frost (C) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 9: Underskrift af mødeprotokol

1-01-81-7-24

Indstilling

Udvalgets medlemmer skal godkende mødeprotokollen.

Godkend elektronisk ved at trykke på Godkend.